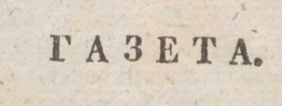
ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 12.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 11-го Февраля — 1838 — *Wilno. Piątek. 11-go Lutego.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 3-го Февраля.

Высочайшею Грамотою, 25-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 1-й степени*, Комендантъ Александровской Цитадели въ г. Варшавѣ, Генералъ-Маіоръ *Барышниковъ*.

— Высочайшими Грамотами, 26-го Декабря Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Статскіе Совѣтники, Корпусный Штабъ-Докторъ Отдѣльнаго Гвардейскаго Корпуса, *Нагумовичъ*, и Старшій Докторъ пѣхоты того же Корпуса, *Мендъ*. (*Р. И.*)

— Высочайшимъ Указомъ 1-го Января, Оберъ-Секретарямъ Правительствующаго Сената *Бучинскому* и *Туманскому*, въ награду за дѣятельное участіе въ пересмотрѣ и повѣркѣ свода мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, Всемилостивѣйше пожалованы знаки ордена *Св. Анны 2-й степени*, *Императорскою Короною украшеннаго*, служащій въ Университетѣ Св. Владиміра Профессоромъ правъ Статскій Совѣтникъ *Даниловичъ*, въ награду особенныхъ трудовъ его въ первоначальномъ составленіи Свода мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 2-й степени*, а Титулярные Совѣтники: Членъ Ревизіоннаго Комитета, утвержденнаго при 2 Отдѣленіи Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи *Коровицкій*, за труды его при пересмотрѣ и повѣркѣ мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, и служащій въ Государственномъ Контролѣ *Бѣляновскій*, въ награду трудовъ его по разнымъ порученіямъ, къ составленію Свода сихъ законовъ относящимся, пожалованы Кавалерами *того же Ордена 3-й степени*.

— Высочайшимъ Указомъ, 30-го Декабря, за выслугу по засвидѣтельствованію Начальства при усердномъ исполненіи своихъ должностей, установленныхъ сроковъ по выборамъ Дворянства, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена *Св. Анны 3-й степени*: Секретарь Дворянства Гродненской Губерніи, Титулярный Совѣтникъ Петръ *Симоновскій*, и Судья Волковыскаго Межеваго Суда, не имѣющій чина Богумилъ *Вальтеръ*.

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ объ употребленіи между частными лицами гербовой бумаги на контракты, по суммѣ въ нихъ заключающейся. Приказали: Правительствующій Сенатъ, сообразивъ представленіе Г. Министра Финансовъ съ узаконеніями, находитъ что кромѣ допущеннаго 134 ст. Св. Зак. т. V. Уст. о пошл. при передачахъ питейныхъ сборовъ изъятія отъ употребленія крѣпостной гербовой бумаги, всѣ прочія передачи, заключаемыхъ частными лицами между собою контрактныхъ объязанностей, если они совершаются по особенному договору, должны по закону въ 94 и 96 ст. того же тома изображенному, писаны быть на крѣпостной гербовой бумагѣ по цѣнѣ предметовъ, договоромъ объятыхъ. Само собою, въ прочемъ, разумѣется, что пра-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 3-go Lutego.

Przez Naywyższy Dyplomat, 25-go Grudnia, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Anny 1-go stopnia*, Komendant Alexandrowskiey cytadelli w mieście Warszawie, Jenerał-Major *Barysznikow*.

— Przez Naywyższe Dyplomata, 26-go Grudnia, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Radźcy Stanu, Korpusowy Sztabs-Doktor Oddzielnego Korpusu Gwardyi, *Nahumowicz*, i Starszy Doktor tegoż Korpusu piechoty, *Mend*. (*R. I.*)

— Przez Naywyższy Ukaz 1-go Stycznia, Ober-Sekretarze Rządzącego Senatu *Buczyński* i *Tumański*, w nagrodę za czynne uczęstnictwo w przeyrzeniu i sprawdzeniu połączenia mieyscowych praw Guberniy Zachodnich, Nayłaskawiey udarowani znakami orderu *Sw. Anny 2-go stopnia*, *Cesarską Koroną ozdobionego*, Professor Praw w Uniwersytecie S. Włodzimierza, Radźca Stanu *Daniłowicz*, w nagrodę szczególnych prac jego w początkowém ułożeniu połączenia mieyscowych praw Guberniy Zachodnich, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Anny 2-go stopnia*, a Radźcy Honorowi: Członek Komitetu Rewizyynego, ustanowionego przy 2 Oddziale Własney Jego Cesarskiey Mości Kancellaryi *Korowicki*, za jego prace przy przeyrzeniu i sprawdzeniu mieyscowych praw Guberniy Zachodnich, i zostający w Kontrolli Państwa *Bielanowski*, w nagrodę prac jego w różnych zleceniach do ułożenia połączenia tych praw odnoszących się, mianowani Kawalerami *tegoż orderu 5-go stopnia*.

— Przez Naywyższy Ukaz, 30-go Grudnia, za wysługę podług zaświadczenia Zwierzchności przy gorliwém sprawowaniu swych obowiązków, ustanowionych terminow z wyborów Dworzaństwa, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Anny 3-go stopnia*: Sekretarz Dworzaństwa Gubernii Grodzieńskiey, Radźca Honorowy Piotr *Symonowski* i Sędzia Wołkowyskiego Sądu Granicznego, niemający rangi, Bogumił *Walter*.

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu o użyciu pomiędzy osobami prywatnemi herbowego papieru na kontrakta, podług summy w nich zawierającey się. Rozkazali: Rządzący Senat, porównawszy przedstawienie P. Ministra Skarbu z prawami, znayduje, że oprócz dozwolonego 134 artykułem Połączenia praw T. V Ustawy o poszlinach przy przelewach trunkowych poborów wyjątku od użycia wieczystego herbowego papieru, wszystkie inne przelewy, zawieranych między sobą przez osoby prywatne kontraktowych zobowiązań, jeżeli te podług szczególney nastają umowy, powinny wedle prawa w artykułach 94 i 96 tegoż tomu opisanego, bydź pisane na wieczystym herbowym papierze stosownie do wartości przedmiotów, umową objętych. Zresztą, samo przez się wypada, że prawidło to nie rozciąga się na te zdarzenia, gdzie się

вило это не распространяется на тѣ случаи, гдѣ отъ одного лица къ другому передается контрактъ по передаточной надписи, на немъ самомъ сдѣланной. (Оп Пр. Сен. 14 Января.) (*С. В.*)

Курскъ, 14 Января.

Января 11 го, въ 10-ть часовъ по полудни, здѣсь происходило землетрясеніе, продолжавшееся, болѣе 2-хъ минутъ, и такъ сильно, что замѣтно было качаніе люстръ и лампадъ, зеркаловъ, трясеніе кроватей, отчего многіе спавшіе пробуждались. Въ другихъ домахъ, стоящихъ на краю города, посуда падала изъ шкафовъ, и висящіе подъ зеркалами колокольчики сами звенѣли. Въ городахъ Курской губерніи, изъ коихъ можно было по 14 е число получить свѣдѣнія, именно: въ Суджѣ, чувствуемо было сильное землетрясеніе въ то же время какъ и въ Курскѣ, и продолжалось около двухъ минутъ; въ домахъ двери, окошки и печи тряслись. Въ г. Тимѣ вначалѣ 10-го часа многіе слышали подземный гулъ и два сильныхъ удара; потомъ началось землетрясеніе, отъ коего въ домахъ мебель и двери тряслись, лампады качались, а въ нѣкоторыхъ домахъ иконы и картины падали со стѣнъ; всѣ птицы отъ испуга перелетали съ мѣстъ ночлега на другіе сосѣдственные дворы. Въ г. Щиграхъ также было чувствуемо землетрясеніе, но гораздо слабѣе; въ г. Фатежѣ ничего подобнаго не замѣчено; въ Обояни тогожъ числа въ 43 минуты 10-го часа, было чувствуемо довольно сильное землетрясеніе; но никто не замѣтилъ съ какой стороны оно началось.

Екатеринославль, 12 Января.

11-го числа, по полудни въ 9-ть часовъ 15 минутъ, происходило въ Екатеринославлѣ землетрясеніе, продолжавшееся около 20-ти секундъ; оно было до того ощутительно, что многихъ перепугало, и вещи, не плотно стоявшія, колебались.

Г. Бѣльцы, 12 Января.

11-го Января въ три четверти девятаго по полудни, здѣсь было сильное землетрясеніе; въ нѣкоторыхъ домахъ оно повредило крыши, трубы и стѣны; въ каменномъ Соборѣ отъ верху до низу около всякаго окошка въ стѣнахъ сдѣлались трещины, куполъ совсѣмъ повредился, а на колокольнѣ самые малые колокола звонили. Все это продолжалось до четырехъ минутъ.

Мѣстечко Скуляны, 12 Января.

Бессарабской Области въ м. Скулянахъ 11 Января въ 9-мъ часу по полудни, чувствуемо было сильное землетрясеніе съ подземнымъ гуломъ, продолжавшееся болѣе минуты. Всѣ жители были поражены страхомъ и выбѣжали изъ домовъ на улицы. Въ нѣкоторыхъ строеніяхъ и печахъ оказались поврежденія.

Очаковъ, 11 Января.

Сегодня, въ ¾ 9-го часа по полудни, при 22-хъ градусахъ мороза, происходило здѣсь землетрясеніе; оно имѣло направленіе съ запада и продолжалось до 4 минутъ. Это явленіе повредило многія зданія и устрашило жителей до того, что многіе выбѣжали изъ домовъ и оставались долгое время на открытомъ воздухѣ.

Нынѣшняя зима здѣсь началась съ 10 Декабря и до сего времени продолжается (что въ здѣшнемъ климатѣ весьма необыкновенно), съ такимъ холодомъ, и вьюгами, что нерѣдко сообщенія, даже и съ самыми близкими предмѣстіями города, прерывались; море же покрылось льдомъ на 20 верстъ отъ берега.

— Землетрясеніе чувствуемо было также, 11 Января въ 10 часу по полудни, въ Полтавѣ, Черниговѣ и Кременчугѣ; но значительнаго вреда не причинило. (*Спб. В.*)

— Намъ пишутъ изъ Яссъ, 12-го Января, что наканунѣ того дня, тамошніе жители были приведены въ испугъ землетрясеніемъ, при сильномъ морозѣ и ясномъ небѣ, въ три четверти 9-го часа вечера. Землетрясеніе продолжалось четыре минуты. Подземные удары, возобновлявшіеся три раза, и колебаніе земли были весьма сильные и такіе, какихъ не запомнятъ старожилы. Во многихъ домахъ треснули стѣны и попадали потолки. Вещи, висѣвшія на стѣнахъ сорвались съ гвоздями. Дверь одного кабинета, замкнутая ключемъ и задвижками, сама собою растворилась настежь. Въ нѣкоторыхъ зданіяхъ обвалились трубы и печи. Высшее сословіе города находилось, во время землетрясенія, въ театрѣ; многія дамы упали въ обморокъ, и давка при выходѣ изъ театра была ужасная. Къ счастію, не слыхать доселѣ ни объ одномъ смертномъ случаѣ или значительномъ ушибѣ.

— Изъ разныхъ городовъ Новороссійскаго края и Бессарабіи получены извѣстія, что тамъ ощущено было 11 Января землетрясеніе. Въ Одессѣ случи-

z jedney na drugą osobę przelewa kontrakt na mocy przelewnego napisu, na nimże samym zrobionego. (Opubl. przez Rz. Senat 14-go Stycznia 1838 roku). (*G. S.*)

Kursk, 14-go Stycznia.

Dnia 11 Stycznia, o dziesiątey wieczorem było tu trzęsienie ziemi, więcey dwóch minut trwające, i tak mocne, że widoczne było wahanie się pająków i żyrandoli, źwierciadeł, wstrząśnienie łóżek, tak, że wielu śpiących było ze snu przebudzonych. W innych domach, na brzegu miasta położonych, naczynie z szaf wypadało i wiszące pod źwierciadłami dzwonki same dzwoniły. W miastach Gubernii Kurskiey, z których do dnia 14-go można było otrzymać wiadomości, mianowicie: w Sudży, dało się czuć mocne trzęsienie ziemi w tymże czasie, co i w Kursku, które około dwóch minut trwało; w domach drzwi, okna i piece drżały. W m. Tymie o godzinie dziesiątey wielu słyszało łoskot podziemny i dwie mocne explozye, potém zaczęło się trzęsienie ziemi, skutkiem którego w domach meble i drzwi drżały, lampy wahały się, w niektórych domach obrazy ze ścian spadły; wszystkie ptaki z przelęknienia przelatywały z miejsc noclegu na inne podworze sąsiednie. W m. Szczigrach dało się także czuć trzęsienie ziemi, ale daleko słabsze; w m. Fatežu nic podobnego nie dostrzeżono. W m. Obojanie tegoż dnia o 43 minucie na dziesiątą, dało się czuć dość mocne trzęsienie, ale nikt nie dostrzegł, z którey zaczęło się strony.

Ekaterynosław, 12-go Stycznia.

Dnia 11-go, o kwadransie na dziesiątą, było w Ekaterynosławiu trzęsienie ziemi, około 20 sekund trwające, które do tego stopnia było mocne, że się wielu przelękło, a rzeczy, nie mocno stojące wahały się.

M. Bielcy, 12 go Stycznia.

Dnia 11 Stycznia, po trzech kwadransach na dziewiątą wieczorem, dało się tu czuć mocne trzęsienie ziemi; w niektórych domach uszkodzone zostały dachy, kominy i ściany; w Soborze murowanym od wierzchu do dołu około każdego okna porobiły się w ścianach rysy, kopuła zupełnie jest uszkodzona, na wieży mnieysze dzwony same dzwoniły. Wszystko to trwało blizko czterech minut.

Miasteczko Skulany, 12-go Stycznia.

W Obwodzie Bessarabskim w m. Skulanach 11-go Stycznia o godzinie dziewiątey wieczorem, dało się czuć mocne trzęsienie ziemi z podziemnym łoskotem, trwające więcey minuty. Wszyscy mieszkańcy byli przelęknieni i powybiegali z domów na ulice. W niektórych budowach i piecach okazały się uszkodzenia.

Oczakow, 11-go Stycznia.

Dzisia, o trzech kwadransach na dziewiątą wieczorem, przy 22 stopniach mrozu, było tu trzęsienie ziemi, w kierunku z zachodu i trwało do 4 minut. Zjawisko to uszkodziło wiele budowli i przelękło mieszkańców tak, że powybiegali z domów i przez długi czas na otwartém zostawali powietrzu.

Zima teraźnieysza zaczęła się tu 10-go Grudnia i dotąd trwa (co w tuteyszym klimacie jest niezwyczaynem), z takiemi mrozami i zawiejami, że często kommunikacye, z nayblizszemi nawet przedmieściami, były przerwane; a morze zamarzło na 20 wiorst od brzegu.

— Trzęsienie ziemi dało się także czuć, 11-go Stycznia o godzinie dziesiątey wieczorem, w Połtawie, Czernihowie i Krzemieńczuku; ale znacznego uszkodzenia nie zrobiło. (*G. S. P.*)

— Z Jass donoszą pod dniem 12-m Stycznia, że w wigilią dnia tego, mieszkańcy tameczni byli przerażeni trzęsieniem ziemi, przy wielkim mrozie i pogodném niebie, o trzech kwadransach na dziewiątą wieczorem. Trzęsienie trwało cztéry minuty. Explozye podziemne, trzy razy powtórzone i wahanie się ziemi były nader mocne tak, że nikt z naystarszych mieszkańców nie pamięta podobnych. W wielu domach porysowały się ściany i pozapadały sufity. Rzeczy na ścianach wiszące upadły z gwoździmi. Drzwi jednego gabinetu, zamknięte na klucz i zasuwkami, same się otworzyły. W niektórych budowach porozpadały się kominy i piece. Znakomitsi mieszkańcy miasta znaydowali się pod czas trzęsienia ziemi w teatrze; wiele dam omdlało, a ścisk przy wyyściu z teatru był niezmierny. Szczęściem, nie słychać dotąd o żadnym przypadku śmierci albo znaczném skaleczeniu.

— Z różnych miast kraju Noworossyyskiego i Bessarabii otrzymano wiadomości, że tam 11-go Stycznia dało się czuć trzęsienie ziemi, W Odessie zdarzyło się

лось оно въ девять часовъ 11½ м. вечера, а въ большей части другихъ городовъ показано оно въ концѣ девятаго часа, кромѣ Аккермана и Никополя, гдѣ показываютъ его послѣ девяти часовъ. Разность эту во времени, зависящую отчасти отъ различія въ географической долготѣ, слѣдуетъ, впрочемъ, вѣроятно, отнести преимущественно къ разности въ ходѣ часовъ. — Сообщаемъ извлеченія изъ дошедшихъ къ намъ свѣдѣній объ этомъ замѣчательномъ явленіи природы.

Въ Кишиневѣ сотрясеніе было очень сильно; въ цѣломъ городѣ не осталось почти ни одного дома безъ поврежденія, болѣе или менѣе значительнаго.

Въ Аккерманѣ сотрясеніе было также довольно сильно, и произвело много трещинъ въ стѣнахъ; тамъ замѣчено два удара съ сильнымъ гуломъ.

Въ Тирасполѣ во многихъ строеніяхъ, въ стѣнахъ, печахъ и трубахъ произошли трещины; въ двухъ мѣстахъ развалились трубы и разбилось нѣсколько стеколъ; но важныхъ поврежденій не было.

Продолженіе землетрясенія въ трехъ означенныхъ городахъ показано вездѣ около трехъ минутъ.

Въ Херсонѣ, Ананьевѣ и Никополѣ оно не произвело никакихъ поврежденій; замѣчено два удара; полагаютъ, что оно продолжалось 1½ минуты.

Въ Перекопѣ, въ нѣкоторыхъ домахъ треснули стѣны и печи. Продолженіе землетрясенія полагаютъ около двухъ минутъ. Термометръ Реомюровъ, за нѣсколько времени до землетрясенія, показывалъ 15°, а немедленно по сотрясеніи, 18° морозу; барометръ былъ на 29' 2", а потомъ 30' 6". Передъ тѣмъ были мятели и около двухъ недѣль постоянные морозы.

Въ Симферополѣ землетрясеніе продолжалось не болѣе минуты; многіе жители, но не всѣ, слышали подземный гулъ. Поврежденій не было никакихъ. Термометръ, при сѣверозападномъ вѣтрѣ, показывалъ 9° морозу; утромъ того же дня было 12, а въ полдень 5 градусовъ морозу.

По частнымъ письмамъ извѣстно, что землетрясеніе ощущено также, съ одной стороны, въ Эвпаторіи, а съ другой въ Тульчинѣ и Бердичевѣ. (*С. П.*)

o 11½ minuty na dziewiątą wieczorem, a w większey części miast innych dało się czuć pod koniec godziny dziewiątey, oprócz Akkermanu i Nikopolu, gdzie się to przytrafiło po dziewiątey. Tę różnicę czasu, zależącą po części od różnicy długości geograficzney, należy bez wątpienia przypisać nadewszystko niezgodności zegarów — Udzielamy wyciąg z doszłych do nas wiadomości o tém pamiętném zjawisku przyrodzenia.

W Kiszeniewie wstrząśnienie było bardzo mocne; w całém mieście żadnego prawie nie zostało domu bez uszkodzenia, mniey więcey znacznego.

W Akkermanie wstrząśnienie było także dość mocne; wiele rysow ukazało się w ścianach; dały się tam czuć dwie explozye z mocnym łoskotem.

W Tiraspolu w wielu budowach, w ścianach, piecach kominach porobiły się rysy; w dwóch mieyscach rozpadły się kominy i kilka szyb rozbiło się; ale znacznieyszych uszkodzeń nie było.

Trzęsienie ziemi we trzech pomienionych miastach trwało około trzech minut.

W Chersonie, Anapie i Nikopolu nie zrządziło żadnych uszkodzeń; dały się czuć dwie explozye; sądzą, że to trzęsienie trwało półtory minuty.

W Perekopie, w niektórych domach popękały się ściany i piece. Trzęsienie ziemi trwało około dwóch minut. Termometr Reaumura nieco przed trzęsieniem wskazywał 15°, a wraz po wstrząśnieniu 18° mrozu; barometr był na 29'2", a potém 30'6". Przedtém panowały zawieje i około dwóch tygodni stałe mrozy.

W Symferopolu trzęsienie ziemi trwało nie więcey nad minutę; wielu mieszkańców, ale niewszyscy, słyszeli łoskot podziemny. Szkod żadnych nie zrządziło. Termometr, przy wietrze północno-zachodnim, wskazywał 9° mrozu; zrana dnia tegoż było 12, a o południu 5 stopni mrozu.

Z listow prywatnych wiadomo, że trzęsienie ziemi, dało się także czuć, z jedney strony, w Eupatoryi, a z drugiey w Tulczynie i Berdyczewie. (*P. P.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 3-го Февраля.

Послѣдняя книжка журнала законовъ содержитъ постановленіе касательно связей студентовъ всякаго рода, которые строго запрещаются.

— Между устройствами внутренняго управленія, находится предписаніе, чтобы возные или такъ называнные городскіе служители, были избираемы изъ военныхъ инвалидовъ, неполучающихъ жалованья изъ казны.

— Изъ Вальдброеля въ Кельнскомъ округѣ увѣдомляютъ, что тамошнее Евангелическое общество, не будучи въ состояніи отправлять службы по причинѣ закрытія церкви угрожавшей обрушеніемъ, и ненаходя приличнаго зданія для сей цѣли, обратилось къ Католическому обществу съ просьбою, чтобы ему дозволено было отправлять службу въ ихъ церкви. Католическое общество охотно согласилось на сіе съ условіемъ, если на то согласится духовное начальство, которое въ томъ неотказало. (*G. C.*)

— Кельнская газета по Франконскому Меркурію отъ 1-го ч. с. м. объявила, что въ послѣднихъ числахъ Января на одной почтовой повозкѣ замерзли предъ станціею между Магдебургомъ и Гальберштадтомъ кондукторъ и почтальонъ, и, какъ догадывались, отъ водки, которою они хотѣли согрѣться, но вмѣсто того уснули на вѣкъ. Обѣ лошади безъ проводника благополучно прибыли на станцію. Намъ поручено объявить, что это извѣстіе есть совершенная выдумка. (*A.P.S.Z.*)

Франція.

Парижъ, 4-го Февраля.

Король намѣренъ вознаградить потери, какія потерпѣла Принцесса *Марія* при пожарѣ Готскаго замка. Приданое ея и другія вещи, которыя должны быть возобновлены, заказаны у тѣхъ же художниковъ и купцовъ, которые прежде ихъ доставили. Вообще убытокъ понесенный Герцогинею Виртембергскою полагаютъ на 800,000 фран. Невозвратною потерею почитаютъ прекрасный старинный камень, который подарилъ Король Обѣихъ Сицилій *Фердинандъ*, своему зятю Герцогу *Орлеанскому* и который, Король Французовъ, далъ своей дочери при отъѣздѣ изъ Парижа.

— Герцогъ *Орлеанскій* заказалъ столовой приборъ, который будетъ стоить отъ 8 до 900,000 фр. Онъ въ симетрическомъ порядкѣ будетъ представлять прекраснѣйшія зданія и памятники столицы.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 3-go Lutego.

Ostatni zeszyt dziennika praw obeymuje postanowienie, tyczące się związków studentskich wszelkiego rodzaju, które surowo zakazane zostały.

— Między urządzeniami, zarządu krajowego, jest jedno polecające, ażeby na woźnych, czyli tak zwanych sług mieskich, używano inwalidów woyskowych, ze skarbu publicznego niepłatnych.

— Donoszą z Waldbroel w obwodzie Kolońskim, że tameczna gmina ewangelicka, będąc pozbawiona domu modlitwy, przez zamknięcie kościoła, grożącego zawaleniem, i nie znaydując żadnego gmachu, w którymby dostateczne pomieszczenie na ten cel bydź mogło, udała się do gminy katolickiey z prośbą o pozwolenie, aby w jey kościele nabożeństwo swe odbywała. Gmina katolicka przychyliła się naychętniey do tego, pod warunkiem potwierdzenia ze strony zwierzchności duchowney, która takowego nie odmówiła. (*G. C.*)

— Gazeta Kolońska, podług *Frankońskiego Merkurego*, pod d. 1 t. m. donosi, że ostatnich dni Stycznia, na Pruskim powozie pocztowym, przybyli zmarzli konduktor i pocztylion na stacyą między Magdeburgiem a Halbersztadtem, i, jak się domyślają, skutkiem upicia się od wódki, którą chcieli się zegrzeć, lecz potém zasnęli na wieczne nieobudzenie się. Konie szczęśliwie bez woźnicy przybyły na stacyą. Upoważnieni jesteśmy donieść, że wiadomość ta jest czystym wymysłem.

Francya.

Paryż, dnia 4 Lutego.

Król ma wynagrodzić szkody, jakie Xiężniczka *Marya* poniosła przez pożar w zamku Gotha. Wyprawa i insze rzeczy, które właśnie znowu mają bydź sporządzone, zamówione zostały na nowo u tychże rzemieślników i kupców, którzy pierwiey je dostarczyli. W ogólności szkodę, którą poniosła Xiężna Wirtemberska, szacują na 800,000 fr. Jako niepowrótną stratę wymieniają jeden dawny kamień nadzwyczayney piękności, który zmarły Król *Ferdynand* Oboyga Sycylij, darował swojemu zięciowi, Xięciu *Orleańskiemu*, a który Król Francuzów oddał swey córce przy jey odjeździe z Francyi.

— Xiąże *Orleański* zamówił serwis stołowy, który ma kosztować 8 do 900,000 fr. Będzie on wystawiał w porządku symetrycznym naypięknieysze budowy i pomniki stolicy.

— *Presse* утверждаетъ, что Маршалъ *Сультъ* съ 10 ч. пр. м. находится инкогнито въ Парижѣ; здоровье его теперь опять совершенно возстановлено и полагаютъ, что чрезъ нѣсколько дней онъ будетъ участвовать въ занятіяхъ Палаты Перовъ. Напротивъ Маршалъ *Жераръ* сильно заболѣлъ хирагрою.

— По донесеніямъ *Gazette de France*, Г. *Ганнекенъ* подалъ въ отдѣленіе Палаты Депутатовъ прошеніе подписанное 453 учениками правовѣденія, чтобы Пантеонъ возвращенъ былъ для Католической службы.

— Извѣстный композитъ вальсовъ *Страусъ*, едва 31 ч. пр. м. самымъ жалкимъ образомъ не лишился жизни. Онъ дирижировалъ оркестромъ на балѣ у Австрійскаго Посланника и возвращаясь домой взялъ на улицѣ кабріолетъ, не замѣтивъ, что извощикъ чрезвычайно былъ пьянъ. Такъ какъ было холодно и туманно, то онъ закутался въ свою шинель, полагаясь безпечно на проводника. Вдругъ выскочилъ изъ экипажа извощикъ; Г. *Страусъ* невольно послѣдовалъ за нимъ, упалъ на землю и очутился надъ самою Сеною. Извощикъ до половины стоялъ уже въ водѣ. Г нъ *Страусъ* отъ ушиба при паденіи, лишился памяти, и когда опомнился, все еще находился на берегу Сены. Напрасно прося помощи и не видя ни кучера ни лошади, онъ принужденъ былъ идти домой пѣшкомъ. Неизвѣстно еще сдѣлался ли кучеръ жертвою неосторожности или ушелъ. Г. *Страусъ* боленъ.

5-го Февраля.

Вчера вечеромъ принималъ Король Барона *Пеле*, Маркиза *Рей*, Барона *Марель*, Герцога *Масса* и многихъ членовъ Палаты Депутатовъ.

— Болѣзнь Г-на *Истуриса* не дозволила ему отправиться въ Мадритъ вмѣстѣ съ Герцогомъ *Фріасскимъ*; послѣдній надѣется быть Испанскимъ Посланникомъ въ Лондонѣ вмѣсто Г-на *Агилара*.

— Пишутъ изъ Тулона отъ 30 ч. пр. м. что эскадра Контръ-Адмирала *Лаланда*, по окончаніи своей миссіи, опять вошла въ тамошній портъ.

— Акціи общества занимающагося въ департаментѣ Па де Кале отыскаліемъ угольныхъ копей, нѣсколько дней увеличились отъ 5,000 до 10,000 фран. а посему на 100 проц., потому, что, какъ говорятъ, нашли весьма значительныя копи угля.

— *Министерскій вечерній журналъ* содержитъ слѣдующую телеграф. депешу отъ 2 Февраля: „*Эспартеро* получивъ извѣстіе о новомъ покушеніи Карлистовъ противу Бальмаседы, близъ Вилларкайо соединился 27-го числа съ Генер. *Латре*; онъ имѣетъ 16 батал. *Гарсіа* 25-го числа въ Сіерра Алькорацъ соединился съ *Талладою. Аспиросъ*, на пути изъ Куэнсы и Генералъ *Сансъ*, хотѣли 26 ч. присоединиться къ *Улибарри*. Генералъ *О'Доннель* 31-го ч. возвратился на свой постъ при Гернани."

— Въ письмѣ изъ Ст. Себастіана отъ 29 ч. пр. м., говорятъ, что Карлисты въ прошлую ночь овладѣли укрѣпленіемъ Амесагана.

— Правительство получило сегодня двѣ телеграф. депеши изъ Байонны отъ 3-го ч., слѣдующаго содержанія: „*Эспартеро* близъ Бальмаседы напалъ на Карлистовъ и отразилъ ихъ къ Орантіи, откуда 31-го ч. также они вытѣснены, хотя получили подкрѣпленіе четырехъ баталіон. Они лишились 100 убитыми и между ними своего начальника Маркиза *Бобеда*. Прибывшій 28-го ч. въ Пампелону бригадиръ *Леонъ*, на пути напалъ въ расплохъ на Карлистскій баталіонъ, который лишился многихъ убитыми и 40 взятыми въ плѣнъ. 31-го ч. онъ опять при Эшаррѣ напалъ и разбилъ Карлистовъ, послѣ чего они собрались въ Ульзамской долинѣ и оставили пограничныя долины. По случаю битвы близъ Бальмаседы, въ Бильбао происходили публичныя увеселенія."

— Сегодня въ $6\frac{1}{2}$ час. утра, термометръ показывалъ здѣсь 7 град. мороза. (*A. P. S. Z.*)

Марсель, 28-го Января.

Изъ Алжира прибылъ сюда корабль *Cerberus*. Письма доставленныя имъ сообщаютъ, что между Арабами, которымъ *Абдель-Кадеръ* велѣлъ недавно отрубить головы, находилось нѣсколько шейковъ, прибывшихъ въ Алжиръ, чтобы узнать, будутъ ли они по Тафнскому договору принадлежать къ Эмиру или къ Французскому Правительству. Это съ ихъ стороны сомнѣніе было, по мнѣнію Эмира, преступленіемъ заслуживающимъ наказаніе. Въ отомщеніе за то, Маршалъ *Вале* велѣлъ заключить 15 такихъ Арабовъ, которые живя въ Французскихъ владѣніяхъ, отправлялись къ *Абдель-Кадеру*. Между ними находится *Мустафа Бенъ Шарни*, прежній гакетъ въ Блидѣ, въ приверженности котораго Французы весьма сомнѣваются. Во время отплытія *Цербера*, Эмиръ началъ переговоры на счетъ уступки изъ Блиды. Уговорились, что этотъ городъ будетъ переданъ Французамъ въ Мартѣ, чтобы между тѣмъ жителямъ, которые

— Dziennik *Presse* donosi, że Marszałek *Soult* już od d. 10 z. m. incognito znayduje się w Paryżu. Zdrowie jego znowu w dobrym jest stanie, i rozumieią, że za dni kilka będzie mógł mieć udział w zajęciach Izby Parów. Marszałek *Gérard* skutkiem podagry mocno jest chory.

— Podług *Gazette de France*, P. *Hennequin*, złożył na biórze Izby Deputowanych prośbę, podpisaną przez 453 uczniów prawa, ażeby Panteon znowu oddany był na Katolickie nabożeństwo.

— Sławny kompozytor walców *Strauss*, zaledwo nie utracił d. 31 z. m. życ a naynieszczęśliwszym sposobem. Dyrygował on orkiestrą na balu u Posła Austryackiego, i powracając do domu wziął na ulicy kabryolet, nie zważając, że woźnica nadzwyczay był pjany. Że było zimno i mglisto, ukręcił się przeto w płaszcz swóy i spuścił się bez obawy na swojego przewodnika. Nagle wyleciał z powozu furman siedzący przy nim, P. *Strauss* prawie poniewolnie poszedł za tym przykładem, upadł na ziemię i uyrzał tuż przed sobą — Sekwanę. Woźnica był już po biodra w wodzie. P. *Strauss* przez wstrząśnienie od upadku stracił przytomność, a gdy przyszedł do siebie, znaydował się jeszcze nad brzegiem Sekwany. Nadaremno wołał pomocy, nie widząc ani woźnicy, ani powozu, przymuszony był piechotą iść do domu. Jeszcze nie wiadomo, azali woźnica padł ofiarą nieostróżności, albo uciekł. P. *Strauss*, jest chory.

Dnia 5.

Wczora wieczorem Król przyymował Barona *Pelet*, Margrabiego *Rey*, Barona *Mareuil*, Xięcia *Massa* i wielu członków Izby Deputowanych.

— Choroba P. *Isturiz* niedozwoliła mu odjechać razem z Xięciem *Frias* do Madrytu. Ostatni spodziewa się, że będzie mianowany na mieyscu P. *Aguilar*, Posłem Hiszpańskim w Londynie.

— Donoszą z Tulonu pod d. 30 z. m., że eskadra Kontr-Admirała *Lalande*, gdy missya jego już się ukończyła, znowu przybędzie do tamecznego portu.

— Akcye towarzystwa, które się w Departamencie Pas-de-Calais, zaymuje wyszukaniem pokładów węgli, od dni kilku na tuteyszey giełdzie podniosły się z 5,000 na 10,000 fr., a zatém wprost o 100 proc., gdyż miano natrafić na bardzo znaczny pokład węgli.

— Ministeryalny dziennik wieczorny zawiera następującą depeszę telegraficzną z Bayonny pod d. 2 Lutego: „*Esparterro* na wiadomość o nowém kuszeniu się Karolistów przeciwko Balmasedy, d. 27 pod Villarcayo, połączył się z Jenerałem *Latre*, ma on pod swojemi rozkazami 16 batalionów. *Garcia* d. 25 w Sierra de Alcoraz połączył się z *Tallada. Aspiroz*, idący z Cuença, i Jenerał *Sanz* chcieli d. 26 przyłączyć się do *Ulibarrego*. Jenerał *O'Donnel*, d. 31 powrócił na swoje stanowisko pod Hernani."

— W liście z St. Sebastian pod d. 29 z. m. donoszą, że Karoliści nocy poprzedzającey opanowali twierdzę Amezagana.

— Rząd otrzymał dzisia dwie depesze telegraficzne z Bayonny pod d. 3 następującey treści: „*Esparterro* uderzył na Karolistów pod Balmaseda i cofnął ich do Orantia, zkąd d. 31 również wypędzeni zostali, chociaż otrzymali cztéry bataliony w posiłku. Mieli oni 100 zabitych, pomiędzy którémi, dowódzcę swego Margrabiego *Bobeda*. Przybyły d. 28 do Pampelony Brygadyer *Leon*, po drodze uderzył niespodzianie na batalion Karolistowski, który stracił wiele ludzi w zabitych i 40 wziętych w niewolę. D. 31 Karoliści pod Echarry znowu zostali napadnieni i pobici, po czém skoncentrowali się na dolinie Ulzama i opuścili doliny na granicach. Z okoliczności rozprawy pod Balmaseda, w Bilbao dane były publiczne zabawy."

— Dzisia o pół do 7 rano termometr pokazywał tu 7 stopni mrozu. (*A.P.S.Z.*)

Marsylia, 28 go Stycznia.

Zawinął tu z Algieru okręt *Cerberus*. Dowiadujemy się z listów, które przywiozł, że między Arabami, którym nie dawno kazał *Abdel-Kader* głowy poucinać, znaydowało się kilku Szeików, którzy jechali do Algieru, celem wywiedzenia się, czy podług traktatu Tafneńskiego, należeć będą do Emira, czyli też do Rządu Francuzkiego. Ta z ich strony wątpliwość, była w oczach Emira zbrodnią, godną ukarania śmiercią. Prawem odwetu kazał Marszałek *Valée* uwięzić 15 takich Arabów, którzy, mieszkając w terrytorium francuzkiém, jeździli do *Abdel-Kadera*. Między temi jest *Mustafa Ben Chargny*, dawnieyszy Hakam w Blidzie, którego wierność jest mocno podeyrzana Francuzom. W tenczas, kiedy *Cerberus* odpływał, rozpoczął Emir układy względem ustąpienia z Blidy. Zgodzono się, że to miasto będzie oddane Francuzom w Marcu, ażeby tym mieszkańcom, którzyby nie chcieli zostawać pod Rządem Francuzkim, dać czas do namysłu i uporząd-

не желаютъ оставаться во Французскомъ владѣніи, дать время одуматься и устроить дѣла.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Орана, состояніе не большой, недавно основанной, военной колоніи въ Мисергинѣ, весьма благополучно, а Спаги охотно принимаются за земледѣліе. Не менѣе усердно предаются воздѣлыванію земли, Жуавы, которымъ теперь достались не столь плодоносныя окрестности какъ Спагамъ. Объявлёнъ приказъ, по силѣ котораго отставнымъ солдатамъ, желающимъ поселяться подъ Ораномъ, отпускается не только земля но и скотъ и единовременное во всемъ пособіе. Открытіе новыхъ колодезей и источниковъ изобилующихъ водою, есть важное во всякомъ отношеніи обстоятельство. (*G. C.*)

Англія.

Лондонъ, 27-го Января.

Ея Величество Королева давала сегодня аудіенціи Министрамъ, Лорду *Мельбурну*, Лорду *Глелельгу* и Главноначальствующему надъ арміею, Лорду *Гилю*. Вчера Королева присутствовала при представленіи *Гамлета* въ Друриланскомътъ еатрѣ; она хотѣлаоставаться инкогнито, но къ концу втораго акта раздалось громузвучное восклицаніе: *Королева*, такъ, что Ея Величество принуждена была подойти къ передней части ложи, послѣ чего пропѣтъ Англійскій народный гимнъ.

—ВъМинистерствѣ Иностран. Дѣлъ опять былъ кабинетный совѣтъ, уже въ четвертый разъ на этой недѣлѣ.

— Съ Ново-Іорскимъ пакетботомъ *Сидонъ*, который 2 ч. отправился изъ Америки, получены кое какія новыя извѣстія изъ Канады, которыя впрочемъ при всей своей обширности, содержатъ не болѣе, какъ послѣднія донесенія оттуда.

— Ню-Іоркскій Вѣстникъ увѣдомляетъ, что Капитанъ *Рей* изъ Нантуккета открылъ при Гвармеѣ въ Перу вторую Помпею; онъ нашелъ тамъ муміи, монеты, сосуды удивительной формы и другія интересныя вещи. (*A.P.S.Z*)

3-го Февраля.

Королева написала письмо къ Графу *Мюнстеру*, одному изъ сыновей покойнаго Короля, что она утверждаетъ назначенный своимъ дядею пенсіонъ для дѣтей его, т. е. по 1,200 фун. стер. каждому сыну и по 500 фун. стер. каждой дочери въ годъ.

—Лѣта жизни нашихъ Министровъ слѣдующія: первый Министръ Лордъ *Мельбурнъ*, 58 лѣтъ; Лордъ *Коттенгамъ*, 58; Лордъ *Лансдоунъ*, 57; Лордъ *Дунканнонъ*, 56; Лордъ Джонъ *Россель*, 45; Лордъ *Пальмерстонъ*, 53; Лордъ *Гленельгъ*, 54; Лордъ *Голландъ* (Канцлеръ въ Ланкастерѣ) 64; Лордъ *Минто* (морской Министръ), 55; Лордъ *Лихфильдъ* (Генералъ-Почтмейстеръ), 42; Г. *Спрингъ Рейсъ* (Мин. Финан.), 47; Сиръ Д. *Гобгоузъ* (Индѣйской Контроли), 50; Лордъ *Мюльгравъ*, 40; лѣта Министра торговли Г-на *Пулета* неизвѣстны.

—Здѣсь получено извѣстіе изъ Ню-Іорка отъ 6 Января, что Королевскіе волонтеры напавъ ночью на Американскій пароходъ, принадлежащій частнымъ лицамъ и находившійся при островѣ Нави, зажгли его, и часть экипажа умертвили, по той причинѣ, что посредствомъ сего судна удерживали сообщеніе съ Канадою нѣкоторые начальники тамошняго мятежа, скрывшіеся на помянутой островъ. Хотя сей корабль стоялъ въ предѣлахъ Соединенныхъ Штатовъ, впрочемъ нѣтъ сомнѣнія, что непріятный этотъ случай мирнымъ образомъ будетъ оконченъ. (*G.C.*)

Германія.

Веймаръ, 7-го Февраля.

Е. Кор. Высоч. Великій Герцогъ, за нѣсколько дней во время придворнаго бала внезапно заболѣлъ столь сильно, что признано нужнымъ пустить больному кровь. Изданный сегодня утромъ бюлетень, хотя не очень благопріятенъ, но въ продолженіе дня здоровье больнаго явно улучшилось. Ея Высоч. Великая Герцогиня почти все время проводитъ у кровати больнаго. (*G. C.*)

Ганау, 31-го Января.

Мы провели ужасную ночь. Сегодня въ 2 часу по полуночи въ Вецларскомъ домѣ на Нейштадтской площади пламя обхватило кровлю и только съ неутомимою дѣятельностію около 4-хъ часовъ удалось остановить пламя. Едва успѣли удалиться пожарные на отдыхъ, послѣ утомительной работы, какъ въ 6 час. снова загорѣлось на шляпочной фабрикѣ, гдѣ на верху было складено сѣно. Хотя тотчасъ поспѣли на помощь пожарные, но въ этомъ довольно большомъ зданіи сгорѣла кровля и едва въ 8 час. пламя остановлено. (*A.P.S.Z.*)

Швеція и Норвегія.

Стокгольмъ, 30-го Января.

Хотя любимый нашъ Монархъ въ продолже-

kowania interessów.

— Ostatnie doniesienia z Oranu, przedstawiają stan małey kolonii woyskowey w Miserghin, nie dawno zaprowadzoney, bardzo pomyślnym, Spahów zaś, jako chętnie oddających się rolnictwu. Niemniey chętnemi do uprawy gruntów pokazują się także Żuawowie, którym teraz dostały się okolice mniey żyżne, jak Spahom. Ogłoszony został rozkaz dzienny, zapewniający wszystkim żołnierzom dymissyonowanym, osiadać pod Oranem chcącym, nie tylko grunta, ale bydło i jednorazową we wszystkiém zapomogę. Odkrycie nowych studni i źródeł, dostarczających podostatkiem wody, jest wypadkiem z wielu względów wielce ważnym. (*G.C.*)

Anglia.

Londyn, dnia 27-go Stycznia.

Królowa dawała dzisia audyencye Ministrom Lordowi *Melbourne*, Lordowi *Glenelg* i naczelnemu dowódzcy woyska Lordowi *Hill.* Wczora wieczorem Królowa znaydowała się na reprezentacyi *Hamleta* w teatrze Drurylane; N. P. chciała pozostać incognito, lecz ku końcowi drugiego aktu, okrzyk: „Królowa" rozległ się tak głośno, że Jey Kr. Mość widziała się zmuszoną ukazać się z loży, po czém zaśpiewano angielską pieśń narodową.

— W wydziale zewnętrznym, była dzisia znowu Rada Gabinetowa, już czwarta na tym tygodniu.

— Statek pocztowy z Nowego-Yorku *Siddons*, który d. 2 wypłynął z Ameryki i wczora przybył do Liverpool, przywiozł nowsze nieco wiadomości z Kanady, które jednak, pomimo swey szczegółowości, nie wiele więcey zawierają, jak ostatnie ztamtąd doniesienia.

— Podług doniesień *New-Yorker-Herald*, Kapitan *Ray* z Nantucket pod Guarmey w Peru, odkrył drugą Pompeję; znalazł tam mumie, monety, flasze dziwney formy i inne interessujące przedmioty. (*A.P.S.Z.*)

Dnia 3-go Lutego.

Królowa napisała do Hr. *Münster*, jednego z synów nieboszczyka Króla, że utrzymuje wyznaczony przez stryja swego etat dla jego dzieci, to jest: po 1,200 fun. szter. na każdego syna, a po 500 fun. szt. dla każdey córki rocznie.

— Wiek życia teraźnieyszych Ministrów naszych jest następujący: Pierwszy Minister Lord *Melbourne*, 58 lat; Lord *Cottenham*, 58; Lord *Landsdowne*, 57; Lord *Duncannon*, 56; Lord John *Russel*, 45; Lord *Palmerston*, 53; Lord *Glenelg*, 54; Lord *Holland* (Kanclerz w Lancaster), 64; Lord *Minto* (minis. marynarki), 55; Lord *Liechfield* (Pocztmistrz Jeneralny), 42; P. *Spring Rice* (Min. skarbu), 47; Sir J. *Hobhouse* (Kontrol. Indyysk), 50; Lord *Mulgrave* 40. Wiek Ministra handlu, P. *Poullet Thompson*, nie podany.

— Otrzymano tu wiadomość z Nowego-Yorku, daty 6-go Stycznia, że ochotnicy Królewscy, napadłszy nocną porą na statek parowy Amerykański, będący prywatną własnością, a stojący przy wyspie Navy, podpalili go i część znaydujących się na nim ludzi zamordowali, z powodu, że za pośrednictwem tego statku utrzymywali związek z Kanadą niektórzy naczelnicy powstania tamecznego, którzy się schronili na rzeczoną wysepkę. Lubo statek, o którym mowa, stał w granicach Stanów Zjednoczonych, nie można przecież wątpić, że nieprzyjemny ten wypadek ugodliwą drogą załatwiony będzie. (*G. C.*)

Niemcy.

Weimar, 7-go Lutego.

J. Kr. Wys. Wielki Xiążę zasłabł przed kilką dniami na balu dworskim tak mocno, że uznano potrzebę puszczenia krwi dostoynemu pacyentowi. Wydany dziś rano biuletyn zdrowia nie był naypomyślnieyszy, ale w ciągu dnia nastąpiło widoczne polepszenia zdrowia. Jey Kr. W. Wielka Xiężna jest prawie nieustannie dniem i nocą przy łóżku chorego. (*G. C.*)

Hanau, 31 go Stycznia.

Przeżyliśmy noc okropną. Dzisia po 1-ey rano, uderzono na gwałt ogniowy: dach domu Wetzlara na rynku Neustadzkim był w płomieniach i tylko przygorliwém usiłowaniu udało się około godz. 4 do tyla przytłumiać ogień, że domom sąsiedzkim niezagrażało niebezpieczeństwo. Zaledwo znajdujący się przy ratunku mieszkańcy odeszli odpocząć po trudnych pracach, gdy o godz. 6 nagle wybuchnął pożar w budowie pewney fabryki kapeluszow, gdzie na wierzchu był skład siana. Chociaż z ratunkiem dość prędko pośpieszono, jednak spalił się cały dach tey ogromney budowy i dopiero około godz. 8 ogień ugaszono. (*A.P.S.Z.*)

Szwecya i Norwegia.

Sztokolm, 30-go Stycznia.

Lubo kochany osobiście nasz Monarcha, umie od

нїи 3o лѣтъ ненарушимо сохраняетъ всѣ предразсудки въ Швецїи какъ и Норвегїи, при всемъ томъ есть недовольные. Несмотря на то, что Король есть старшїй изъ царствующихъ нынѣ Европейскихъ Государей, однако вовсе неопасаются, чтобы онъ скоро умеръ. Сильною рукою онъ держитъ скипетръ, а кромѣ того особенно искусно избѣгаетъ своихъ противниковъ какъ внутри такъ внѣ собранія чиновъ, и Швецїя никогда небыла въ такомъ цвѣтущемъ состоянїи какъ теперь. Впрочемъ политика равно какъ и трактаты, въ пользу вступленїя на престолъ Королевскаго сына.

— Наслѣдный Принцъ давалъ великолѣпный обѣдъ въ день тезоименитства своего родителя, 26 Января.

— Король пожаловалъ орденомъ Серафимовъ Гр. *Біорнстьерна*, Шведскаго Посланника при Лондонскомъ дворѣ.

— Переговоры на счетъ торговаго трактата между Швецїею и Россїею, неокончены въ прошломъ году, по той причинѣ объявлено распоряженїе, что въ продолженїе зимнихъ мѣсяцевъ, будетъ имѣть силу прежнїй трактатъ. (*G. C.*)

Данія.

Копенгагенъ, 30-го Января.

70-лѣтнїй Король нашъ, не взирая на преклонныя лѣта свои, наслаждается вожделѣннымъ здравїемъ и лично председательствуетъ въ Совѣтѣ Министровъ.

— Кабинетнымъ рескриптомъ отъ 27 Декабря, опредѣлено, что съ 1-мъ ч. Мая 1843 года прекращается Азїатская компанія, со всякими присвоенными ей привиллегїями.

— Извѣстно всѣмъ любителямъ изящныхъ искуствъ, что знаменитый ваятель *Торвальдсенъ*, вознамѣрился основать въ Данїи музей.— Соотечественники художника съ восхищенїемъ согласились быть участниками въ его предпрїятїи и въ тоже время начали собирать добровольныя на сей предметъ приношенїя, которыя 23 ч. Января простирались уже до 36,700 рейсхталеровъ. (*О. Г. Ц. П.*)

Италїя.

Римъ, 20-го Января.

Здѣсь носятся слухи, что при первомъ собранїи членовъ консисторїи, Папа, во уваженїе ходатайства Дворовъ, состоящихъ въ дружественныхъ отношенїяхъ съ Римомъ, возведетъ въ Кардинальское достоинство двухъ чужестранцевъ. (*О. Г. Ц. П.*)

Испанія.

Мадритъ, 27-го Января.

Слышно, что Г. *Офалія* вчера уже хотѣлъ предложить Королевѣ на счетъ увольненїя своего отъ должности, но друзья его воспрепятствовали ему.

— Генералъ *Нарваэсъ* получилъ команду надъ войскомъ назначеннымъ противу Базилїо *Гарсїи*. (*G. C.*)

Льодіо, 16 го Января.

Наши дѣла здѣсь идутъ очень успѣшно. Многія экспедицїи переправились уже за Эбръ, и между Логроньо и Сарагоссою соединились съ отрядомъ *Кабреры* на правомъ берегу Эбра и составляютъ теперь силу отъ 15 до 17,000 чел. Генералы Донъ Базилїо *Гарсїа*, Маркизъ *Бобеда* и Пробстъ *Морено* а равно Ген. *Сансъ* ведутъ особенные отряды; они подвигаются частїю въ Ламанха и съ тылу *Эспартеры*. Послѣднїй, съ 25 батал., 18 орудїями и 600 чел. конницы былъ въ походѣ къ Бальмаседѣ, которую Генералъ *Герге* велѣлъ обступить, однако долженъ былъ оставить осаду, по причинѣ превосходной силы *Эспартеры* и гарнизона Бальмаседы. *Эспартеро* между тѣмъ долженъ былъ поспѣшно возвратиться, какъ требовали того маневры упомянутаго Генерала. Между тѣмъ Генералъ *Герге* начнетъ формальную осаду Бальмаседы и уже вчера она сильно была заперта. Должно надѣятся что Бальмазеда чрезъ нѣсколько дней будетъ взята и потомъ начнется блокировка Португалетты. Взятїе сего порта немедленно повлечетъ за собою паденїе Бильбао, которую мы сильно блокируемъ съ твердой земли; за нѣсколько дней гарнизонъ сдѣлалъ вылазку, но съ потерею отброшенъ Генераломъ *Люки*. Главная квартира Короля будетъ чрезъ нѣсколько дней отсюда перенесена. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 3-го Января.

Греческїй Посланникъ при Портѣ Оттоманской Г. *Зографосъ*, получилъ на дняхъ извѣстїе о наименованїи своемъ въ должность Министра иностранныхъ дѣлъ, вмѣсто Г-на *Рудгарта*, съ увѣдомленїемъ притомъ, что преемникомъ его назначенъ Г. *Трикупи*, бывшїй Греческимъ Посланникомъ въ Лондонѣ.

lat 3o oszczędzać jak naymocniey wszelkie przesądy, tak w Szwecyi jako i w Norwegii, znaydują się przecież malkontenci. Wprawdzie nasz Król jest naystarszym z panujących teraz w Europie Monarchów, jednak nie istnie obawa o jego zgon prędki. Trzyma on mocną ręką berło, a nadewszystko ma wiele taktu w unikaniu swych przeciwników, tak wewnątrz, jak zewnątrz zgromadzenia stanów, a Szwecya nie była nigdy w stanie więcey kwitnącym, jak teraz. Polityka zresztą, równie, jak i traktaty, są za wstąpieniem na tron syna Królewskiego.

— W dniu 26 b. m., Królewicz następca dawał wielki obiad, jako w dniu urodzin swego dostoynego oyca.

— Król mianował Hr. *Biörnstierna*, swego Posła przy dworze Angielskim, Kawalerem orderu Serafimów.

— Układy względem nowego traktatu handlowego między Szwecyą a Rossyą, nie dały się ukończyć w roku upłynionym, z tego powodu zostało ogłoszone rozporządzenie, że przez miesiące zimowe, dawnieyszy traktat zostaje jeszcze w wykonaniu. (*G. C.*)

Dania.

Kopenhaga, 30-go Stycznia.

Król nasz, mimo wiek podeszły, bo 70-letni, używa nayczerstwieyszego zdrowia, i przewodniczy osobiście naradom Ministrów.

— Przez reskrypt gabinetowy z d. 27 Grudnia postanowiono, że z dniem 1 maja 1843 r., ustaje Kompania Azyatycka ze wszelkiemi służącemi jey przywilejami.

— Wiadomo jest wszystkim miłośnikom sztuk pięknych, że sławny rzeźbiarz *Thorwaldsen*, umyślił w Danii, w swoim rodzinnym kraju, założyć muzeum; zamiar jego podzielili ziomkowie z zapałem; zaczęto zgromadzać składki, które do 23 Stycznia r. b. już 36,700 reichstalarow wynosiły. (*G.R.K.P.*)

Włochy.

Rzym, 20-go Stycznia.

Mówią tu głośno, że Jego Świątobliwość mianować będzie Kardynałami dwóch cudzoziemców, usilnie poleconych przez przyjazne dwory, a to napierwszym zaraz Konsystorzu. (*G. R. K. P.*)

Hiszpania.

Madryt, dnia 27 Stycznia.

Słychać, że Pan *Ofalia*, chciał raz jeszcze dnia wczorayszego upraszać Królową o uwolnienie od obowiązkow, ale jego przyjaciele w tém mu przeszkodzili.

—Jenerał *Narvaez* otrzymał dowództwo nad woyskiem, przeznaczonem przeciwko Bazylemu *Garcia*. (*G.C.*)

Llodio, 16 Stycznia.

Sprawy nasze idą tu dobrze. Kilka expedycyj przeszło już za Ebro, między Logroño i Saragossą połączyły się już z oddziałem *Kabrery* na prawym brzegu Ebru i tworzą teraz korpus od 15 do 17,000 ludzi. Jenerałowie Don Basilio *Garcia*, Margrabia *Boveda* i X. *Moreno*, również Jenerał *Sanz* prowadzą pojedyńcze oddziały; poruszają się one częścią ku La Mancha i ztyłu *Esparterry*. Ostatni we 25 batalionow, 18 dział i 600 koni, znaydował się w pochodzie ku Balmaseda, którą Jenerał *Guergue* kazał osadzić, jednak był zmuszony, odstąpić od oblężenia, gdyż nie mógł tego dokazać z przewyższającą siłą *Esparterry* i załogi Balmasedy. Tymczasem jednak *Esparterro* znalazł się zmuszonym natychmiast cofnąć się, gdyż dywersye pomienionego korpusu *Guergue* tego wymagały. Jenerał ten rozpocznie témczasem nanowo formalne oblężenie Balmaseda i mieysce to już wczora ściśle było zamkniętém Trzeba się spodziewać, że Balmaseda za dni kilka będzie wzięta, a potém rozpoczniemy blokadę Portugaletty. Wzięcie tego portu koniecznie pociągnąć musi za sobą upadek Bilbao, które ściśle oblegamy od lądu; jeszcze przed kilką dniami załoga zrobiła wycieczkę, jednak ze stratą cofniona została przez Jenerała *Luqui*. Głowna kwatera Króla za dni kilka będzie ztąd przeniesioną. (*A.P.S.Z.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 3 Stycznia.

Posłannik Grecki przy W. Porcie Pan *Zographos*, otrzymał w tych dniach wiadomość o mianowaniu swojém na urząd Ministra interessów zagranicznych na mieysce P. *Rudhart*, oraz o tém, że na jego następcę przeznaczono P. *Tricupi*, dotychczasowego Posłannika Greckiego w Londynie.

— Султанъ приказалъ, помощникамъ Улемовъ, вмѣсто турбановъ носить фески, почитая неприличнымъ, чтобы служители одѣвались какъ ихъ господа. Новымъ преобразованіемъ до сихъ поръ не подвергались только Улемы, посему кажется, что это только начало къ дальнѣйшимъ перемѣнамъ.

— Чтобы избѣгнуть на будущее время убытковъ и несчастій, подобно тому какъ при послѣднихъ морскихъ буряхъ, по приказанію Султана будутъ устроены у входа въ Черное море и въ разныхъ другихъ мѣстахъ, вмѣсто старыхъ недостаточныхъ, новые маяки на Европейскій манеръ. На содержаніе ихъ, плывущіе тамъ корабли, будутъ вносить небольшую сумму.

— Происшествія случившіяся въ Азіи и касающіяся тамошнихъ странъ, приближаются къ развязкѣ; слухи о предстоящемъ разрывѣ дружескихъ отношеній Султана съ *Мегмедомъ-Али*, умножаются; впрочемъ Порта спокойна и въ поступкахъ своихъ умѣренна, неизвѣстно однако, въ слѣдствіе ли это твердой надежды на иностранную помощь, или по довѣрію, какое она имѣетъ къ приверженности Азіатскаго народа. Хотя вооруженія съ ея стороны непрекращаются, но они производятся медленно и необозначены насильствомъ, въ которомъ упрекаютъ Египетскаго Пашу. Взаимные упреки и жалобы таковы, что трудно сказать кто правъ, или которая сторона желаетъ дѣйствительно войны. Французскій флотъ между тѣмъ въ томъ же количествѣ стоитъ у Левантскихъ береговъ и хотя и отплываетъ какой бригъ или габара во Францію, то вмѣсто того приходитъ другой военный корабль. Адмиралъ *Галлуа* живетъ еще на твердой землѣ но совершенно здоровъ. Онъ получилъ недавно инструкціи отъ Адмирала *Руссена*, предписывающіе какъ онъ можетъ во всякомъ случаѣ поступать у береговъ Малой Азіи, въ пользу Порты. Кажется, что Порта объявитъ немедленно виды свои на счетъ отношеній къ Азіи, ибо Натольскій Паша, какъ увѣряютъ, избранъ въ важную должность по здѣшнему управленію. Наиболѣе перемѣнъ надѣются по военной части, и даже именуютъ уже полки назначенные въ Малую Азію.

Яссы, 4-го Января.

По окончаніи выборовъ въ депутаты, Князь *Стурдза* открылъ вчера засѣданіе законодательнаго собранія. Изъ членовъ прежней оппозиціи Князь назначилъ нѣкоторыхъ въ высшія должности, и такъ въ области господствуетъ совершенное спокойствіе. Состояніе здоровья въ обоихъ Княжествахъ удовлетворительно; со вчерашняго числа наступилъ необыкновенный морозъ доходящій до 20 град. Напротивъ того въ нѣкоторыхъ мѣстахъ на правомъ берегу Дуная по сю сторону Балкана, свирѣпствуетъ моровая язва, и вновь появилась въ Сачѣ и Тульчинѣ. Въ Рущукѣ съ 20 по 28 Ноября умерло отъ заразы 49 человѣкъ. (*G. C.*)

Алжиръ.

Войско *Абдель-Кадера* въ двухъ мѣстахъ вступило въ Французскія границы, дѣлая притѣсненія не только такъ называемымъ Нугазамъ и Кведъ Зейтунъ, но и двумъ другимъ поколѣніямъ. Алжирское Правительство тотчасъ предприняло всѣ возможныя мѣры, чтобы удержать Эмира и наказать подобное нарушеніе трактата. Нѣтъ сомнѣнія, что занятіе городовъ Блиды и Колеага унизиило бы гордость Эмира, но онъ столько расположилъ къ себѣ начальниковъ сихъ обоихъ городовъ, что теперь съ ихъ стороны скорѣе можно ожидать измѣны нежели помощи. Признаніе владѣнія Эмира, спокойствіе въ которомъ онъ оставался долгое время, деньги которыя собираетъ онъ отъ наложенной монополіи, все это значительно увеличило его вліяніе во всемъ краѣ, и это обстоятельство причиною, что война съ нимъ будетъ теперь затруднительнѣе, нежели до наступленія договора на Тафнѣ. Въ Оранской провинціи упала торговля и вовсе нѣтъ земледѣлія; всѣ обороты зависятъ тамъ отъ агентовъ *Абдель-Кадера*. Новые его подданные въ Тремеценѣ, промышленнѣйшемъ городѣ изъ всего бейлыка, ни съ кѣмъ не могутъ торговать какъ только съ Мароко и то по предварительной за то уплатѣ Эмиру. Слышно, что въ слѣдствіе договора заключеннаго съ Мароко, всѣ выгоды прибережной торговли, будутъ исключительною собственностію *Абдель-Кадера*. (*G. C.*)

СВОДЪ РОССІЙСКИХЪ ЗАКОНОВЪ.

Мысль о приведеніи Законовъ въ одинъ составъ, о распредѣленіи ихъ по предметамъ, для удобнѣйшаго ихъ познанія и приложенія, столь проста и очевидна, что во всѣхъ почти Государствахъ, дѣло сіе признаваемо было настоящимъ и одною изъ первыхъ Гогударственныхъ нуждъ по мѣрѣ того, какъ многочисленность самыхъ Законовъ возрастала.

— Sułtan wydał rozporządzenie, że pomocnicy Ulemów, zamiast turbanów, mają nosić fezy, (rodzay czapeczki okrągłey, nakształt krymki), ponieważ nie przystoi, aby słudzy tak się ubierali, jak ich panowie. W nowych reformach, sami dotąd Ulemowie zostali nietknięci, zdaje się więc, że to jest tylko początek do dalszych zmian.

— Aby uniknąć na przyszłość strat i nieszczęść, jakich doznano teraz przez ostatnie burze morskie, będą z rozkazu Sułtana na wstępie do morza Czarnego i w różnych innych punktach, na mieyscu starych niedostatecznych, zbudowane nowe wieże latarniowe, na sposób europeyski. Na ich utrzymanie, płynące tam okręty, będą uiszczać pewną niewielką opłatę.

— Zachodzące w Azyi, a mocno dotyczące tamtych stron okoliczności, są blízkie rozwiązania: pogłoski o blizkiém zerwaniu stosunków przyjacielskich Sułtana z *Mehmedem-Ali*, mnożą się; Porta jednakże jest spokoyną i w postępowaniu swojém umiarkowaną, niewiadomo wszakże: czy to pochodzi z ubezpieczania się na zagraniczney pomocy, czyli też z ufności, jaką ma w przywiązaniu do ludności Azyatyckiey. W prawdzie nie ustają uzbrojenia z jey strony, ale te odbywają się powolnie i nie są nacechowane piętnem gwałtowności, od którey postępowanie Baszy Egiptskiego nie jest wolne. Wzajemne zarzuty i użalania się są tego rodzaju, że trudno powiedzieć: z którey strony znayduje się słuszność, lub która ze stron pragnie rzeczywiście woyny. Flotta Francuzka stoi tymczasem nie zmnieyszona u brzegów Lewantu: bo chociaż odpłynie czasami jaki bryg lub gabarra do Francyi, przybywa na ich mieysce inny okręt wojenny. Admirał *Gallois* bawi jeszcze na lądzie, ale wyzdrowiał zupełnie. Otrzymał on właśnie nowe instrukcye od Admirała *Roussin*, wskazujące mu postępowanie, jakiego w każdym razie przy brzegach Azyi Mnieyszey ku dobru Porty trzymać się powinien. Zdaje się, że niedalekim jest czas, w którym Porta objawi widoki swoje względem stosunków w Azyi, ponieważ Basza Natolii, jak zapewniają, został już mianowany na wysoki stopień w administracyi tuteyszey. Naywięcey zmian spodziewają się w wydziale wojennym; wymieniają już nawet półki do Azyi mnieyszey przeznaczone.

Jassy, 4-go Stycznia.

Po ukończeniu wyborów na deputowanych, zagaił wczora Xiąże *Stourdza* posiedzenie zgromadzenia prawodawczego. Zpomiędzy członków dawnieyszey oppozycyi, mianował Xiąże kilku na wyższe urzędy, jakož panuje w kraju spokoyność nayzupełnieysza. Stan zdrowia w obu Xięztwach, nic do życzenia nie zostawia. Od dnia wczorayszego mamy mróz niepospolity, dochodzący do 20 stopni. Przeciwnie panuje powietrze morowe w kilku jeszcze punktach na prawym brzegu Dunaju z tey strony Bałkanu, i pokazało się nanowo w Saczy i Tulcy. W Ruszczuku umarło od 20 do 28 Listopada, 49 osób na powietrze morowe. (*G. C.*)

Algier.

Woysko *Abdel-Kadera* wkroczyło na dwóch punktach w granicę territorium Francuzkiego, dopuściwszy się ucisku nie tylko przeciwko tak zwanym Noughaz i Qued-Zeitun, ale i przeciwko dwóm innym pokoleniom. Rząd Algierski przedsięwziął natychmiast wszelkie w mocy jego będące środki, ażeby poskromić Emira i ukarać podobne pogwałcenie traktatu. Nié masz wątpliwości, że zajęcie miast Blidy i Coleah, położyłoby hamulec dumie Emira, lecz on intrygował już tyle u naczelników obu tych miast, że teraz prędzey zdrady z ich strony, aniżeli pomocy spodziewać się można. Przyznanie władztwa Emirowi, spokoyność, w jakiey go przez tak długi czas pozostawiono, pieniądze, jakie przez narzucone monopolia zbiera, wszystko powiększyło znacznie wpływ jego w całym kraju, a ta okoliczność sprawia, że walka z nim będzie teraz trudnieysza, aniżeli była przed układami nad Tafną. W prowincyi Oranu znikł handel i niémasz żadney uprawy; wszystkie zapasy zależą tam od dowolności ajentów *Abdel-Kadera*. Jego nowi poddani w Tremecenie, nayprzemyślnieyszém mieście w całym beyliku, nie mogą z nikim innym prowadzić handlu, tylko z Marokiem, i to za poprzedniém opłaceniem się za to Emirowi. Słychać, że w skutku ugody, zawartey w Maroku, wszystkie korzyści handlu nadbrzeznego, będą wyłączną korzyścią *Abdel-Kadera*. (*G. C.*)

ZBIÓR PRAW ROSSYYSKICH.

Myśl zebrania praw w jednę całość, z podziałem na przedmioty, w celu łatwieyszego ich poznania i zastosowania, tak jest prosta i jasna, że we wszystkich prawie krajach, w miarę pomnażającey się liczby ustaw, uznaną została za niezbędną, za jednę z pierwszych potrzeb.

Понятія о семъ составѣ измѣнялись, колеблясь, между составленіемъ Уложенія *своднаго*, и составленіемъ Уложенія *исправленнаго*. Подъ именемъ перваго разумѣли, Сводъ Законовъ существующихъ, устроенныхъ въ видѣ Уложенія, но безъ всякихъ измѣненій въ существѣ ихъ. Подъ именемъ втораго всегда также разумѣли Сводъ Законовъ существующихъ, устроенныхъ въ видѣ Уложенія, но при томъ съ *дополненіемъ и исправленіемъ* *)

Въ Россіи мысль о единообразномъ и правильномъ составѣ Законовъ, сдѣлалась постоянною мыслію со времени ПЕТРА Великаго; но исполненіе ея, послѣ многихъ безуспѣшныхъ усилій, предоставлено было нынѣ счастливо царствующему Государю Императору. На семъ обширнѣйшемъ поприщѣ является знаменитый Государственный мужъ нашего времени, соединяющій въ себѣ и вѣрный взглядъ на общественныя потребности и даръ законодательнаго слога.

Каждый Русскій догадается, что я разумѣю здѣсь Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника Михаила Михайловича Сперанскаго, коего важныя услуги Отечеству всѣмъ извѣстны. Въ юныхъ лѣтахъ изучилъ онъ Математическія и Богословскія Науки, Греческій, Латинскій **) и многіе новѣйшіе языки; цвѣтущее время своей жизни провелъ въ занятіяхъ государственными дѣлами; всматривался въ надобности Имперіи и углублялся въ Законы своего Отечества; обратясь къ познанію Римскаго Права, извѣдалъ достоинства и даже мелкія подробности онаго, былъ также свидѣтелемъ хода Французской Кодификаціи, коей Секретарь Локре сообщилъ ему всѣ матеріалы. Наконецъ ознакомившись съ Прусскимъ и Австрійскимъ Кодексами, приступилъ по волѣ Государя Императора къ исполинскому предпріятію; составленію Россійскаго Свода.

Среди неусыпныхъ трудовъ надъ симъ твореніемъ, чувствовалъ онъ необходимость ближе вникать въ ученое Законовѣдѣніе Европы, и въ продолженіе нѣсколькихъ лѣтъ сряду, отправляясь въ чужіе краи для возстановленія разстроеннаго трудами здоровья, онъ въ то же время въ дружескихъ бесѣдахъ съ ученѣйшими Германскими Законовѣдцами и Философами: Савиньи, Бинеромъ, Гегелемъ и другими, постигалъ духъ и направленіе Нѣмецкой учености, но какъ Государственный человѣкъ, не увлекаясь отвлеченною мечтательностью, умѣлъ заимствовать одно хорошее и полезное.

Дѣятельнымъ сотрудникомъ на семъ пути имѣлъ онъ Тайнаго Совѣтника Михаила Андреевича Балугьянскаго. Обширная сего мужа начитанность, основательное знаніе Исторіи и прочихъ Государственныхъ наукъ, глубокія свѣдѣнія въ знатнѣйшихъ Законодательствахъ просвѣщенной Европы, постоянное слѣдованіе за ходомъ Юридическихъ наукъ въ Германскихъ Университетахъ и проницательный практическій умъ, доставили ему возможность ознакомить ея съ настоящими потребностями при составленіи Сводовъ. Плоды изслѣдованій сихъ мужей отражаются едва не во всякой главѣ Россійскаго Свода, хотя почерпнутаго изъ истинныхъ Отечественныхъ источниковъ.

Въ 31 день Января 1826 года, состоялся вѣчно-незабвенный указъ, коимъ Его Императорскому Величеству благоугодно было дѣло составленія Свода Законовъ принять въ Свое особенное и непосредственное вѣдѣніе и преобразовать бывшую коммиссію во II-е Отдѣленіе Собственной Канцеляріи. Симъ же Указомъ Повелѣно составить Сводъ существующихъ Законовъ, безъ всякихъ измѣненій въ ихъ существѣ.

Воля Великаго Монарха приведена въ исполненіе съ неимовѣрною скоростію. Въ 1832 году Россія получила 15 томовъ Свода Законовъ, и когда остальная Европа колеблется еще, разсуждаетъ и споритъ, Россія гордится уже Сводомъ своимъ едва не по всѣмъ частямъ Государственнаго Управленія и даже по такимъ, о коихъ не успѣли еще и подумать иностранныя Державы. Кромѣ: 1) Учрежденій, 2) Гражданскихъ и 3) Уголовныхъ Уложеній, которыми доселѣ занимались исключительно иностранныя Государства, мы имѣемъ Уложенія: внутренняго благоустройства и благочинія, также Законы о многочисленныхъ отрасляхъ финансоваго управленія. Важность сего поучительнаго для цѣлой Европы Свода и преодоленныя имъ препятствія, лучше умѣли постигнуть и оцѣнить французскіе журналы, нежели нѣмецкіе, которые болѣе прославляютъ его техническую часть, нежели существенное превосходство. (*Ж.М.Н.П.*)

*) Обозрѣніе историческихъ свѣдѣній о Сводѣ Законовъ. С. Петербургъ, 1833 года, стр. 69.

**) Имѣемъ его переводъ съ Латинскаго на Россійскій языкъ книги Ѳомы Кемпійскаго: De imitatione Christi.

Rozmaicie poymowano takową całość, wahano się między ułożeniem Kodexu zgodności, a utworzeniem Kodexu poprawionego: Pod nazwiskiem pierwszego rozumiano zbiór praw istniejących, ułożonych w kształcie kodexu, bez żadney zmiany ich treści. Pod nazwiskiem drugiego rozumiano także zbiór praw istniejących, w kształcie kodexu ułożonych, lecz przytém uzupełnionych i poprawionych. *)

W Rossyi myśl o jednostayném i systematyczném zebraniu praw, stała się ciągłą myślą od czasów PIOTRA Wielkiego; lecz wykonanie jey, po wielu bezskutecznych usiłowaniach, zostawioném było dziś szczęśliwie Panującemu Cesarzowi Jego Mości. W tym obszernym zawodzie odznaczył się znamienity mąż stanu, naszego wieku, obdarzony zarówno i pewnym rzutem oka na potrzeby narodowe, i darem prawodawczego wysłowienia.

Każdy Rossyanin domyśli się, że tu mówię o Rzeczywistym Radźcy Taynym Sperańskim, którego znakomite w oyczyznie zasługi powszechnie są wiadome. W młodocianym wieku swoim kształcił się w naukach matematycznych i teologicznych, oraz w językach Greckim i Łacińskim **), jako też w wielu nowszych językach; kwitnący wiek życia swego spędził w służbie Rządowey; zapatrywał się na potrzeby Cesarstwa i zgłębiał prawa swojey oyczyzny; obeznając się z Prawem Rzymskiém badał zalety, a nawet drobne szczegóły, był także świadkiem biegu układania Kodexu Francuzkiego, gdyż Locre udzielił mu wszelkich w tey mierze materyałów. Nakoniec, obeznawszy się z Kodexami Prusskim i Austryackim, przystąpił z woli Nayjaśnieyszego Pana do olbrzymiego przedsięwzięcia: ułożenia Zbioru Praw Rossyyskich.

W ciągu niezmordowaney pracy nad tém dziełem, czuł Sperański potrzebę zgłębienia dokładney teoryi Prawoznawstwa Europeyskiego, i dla tego przez ciąg lat kilku wyjeżdżając za granicę, dla poratowania skutkiem pracy nadwątlonego zdrowia, w przyjacielskiém pożyciu z uczonemi niemieckiemi prawnikami i filozofami; jakoto: Sawinim, Binerem, Heglem i innymi, śledził ducha i dążność niemieckiey uczoności, a jako mąż stanu, nie unosząc się abstrakcyynemi marzeniami, umiał korzystać jedynie z tego, co jest dobrém i pożyteczném.

Czynnym spółpracownikiem jego w tym zawodzie był Radźca Tayny Baługjański. Obszerna znajomość dzieł prawnych tego męża, gruntowna biegłość w Historyi i innych politycznych naukach, głęboka znajomość znacznieyszych prawodawstw cywilizowaney Europy, ciągłe śledzenie postępów nauk prawniczych w Uniwersytetach Niemieckich i przenikliwy rozum praktyczny, nastręczyły mu możność obeznania się z istotnemi potrzebami, jakich układanie zbiorów praw wymaga. Owoce badań tych mężów dają się widzieć niemal w każdym rozdziale zbioru Praw Rossyyskich, aczkolwiek czerpanego z prawdziwych oyczystych źródeł.

W dniu 31 Stycznia 1826 roku ogłoszony został pamiętny nazawsze Ukaz, przez który Nayjaśnieyszy Pan, prace około ułożenia zbioru praw, raczył zachować Swemu szczególnemu i bezpośredniemu kierunkowi, a byłą Kommissyą Praw zamienić w II-gi Wydział Swojey własney Kancellaryi. Przez tenże Ukaz poleconém zostało ułożenie zbioru praw obowiązujących, bez żadnych zmian w ich treści.

Wola Wielkiego Monarchy wykonaną była z trudną do uwierzenia prędkością. W roku 1832 otrzymała Rossya 15 tomów Zbioru Praw, a kiedy reszta Europy jeszcze się waha, rozprawia i spiera, Rossya szczyci się już zbiorem praw swoich we wszystkich niemal gałęziach Administracyi krajowey, i w tych nawet, o których w innych zagranicznych Państwach jeszcze ani pomyślano. Oprócz 1) Urządzeń, 2) Cywilnych i 3) Karnych Kodexów, nad któremi wyłącznie pracowano dotąd za granicą, my posiadamy Kodexa przepisów, dotyczących wewnętrznego porządku i policyi, tudzież prawa w materyach licznych gałęzi administracyi skarbowey. Ważność tego nauczającego dla całey Europy zbioru praw i pokonane w nim trudności, lepiey umiały pojąć i ocenić dzienniki francuzkie, aniżeli niemieckie, które wychwalają raczey jego część techniczną, jak istotną zaletę. (*D. M. N. O*)

*) Rys wiadomości historycznych o zbiorze praw. Petersburg 1833 stron. 69.

**) Mamy jego przekład z Łacińskiego na Rossyyski język księgi Tomasza à Kempis: De imitatione Christi.

ВИЛЬНА. Типографъ. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Февраля 11 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*